ROMAN YRÁN

L'escriptor Vicenç Altaió en el paper de Casanova al costat de Clàudia Robert. Albert Serra dinant al castell francès de Bourgon durant el rodatge

Albert Serra vampiritza Casanova

Casanova i Dràcula s'han confabulat per a donar al director de cinema Albert Serra el lleopard d'or del Festival de Cinema de Locarno, a Suïssa, per la pel·lícula 'Història de la meva mort', protagonitzada per l'escriptor Vicenç Altaió i rebuda per la crítica amb uns elogis apassionats.

Tot va començar per casualitat, explica Albert Serra (Banyoles, Pla de l'Estany, 1975). Un productor romanès de cinema li va tirar l'ham amb el comte Dràcula d'esquer i el director el va picar, però ell hi va afegir un segon esquer, i més llaminer, Giacomo Casanova.

"Quan vaig presentar *Honor de cavalleria* a Bucarest, el 2006", diu Serra, "un productor romanès em va proposar que fes de Dràcula el que havia fet del Quixot, però en aquell moment no n'hi vaig fer cas, mai no m'ha interessat aquest mite, i tampoc no n'havia vist cap pel·lícula, ni de vampirs ni de terror. Però de mica en mica, no sé per què, se'm va ficar pel cap la idea, i, com a repte, vaig pensar: 'Per què no?'"

Però amb Dràcula sol no se'n sortia. Per sort, Giacomo Casanova el va treure de l'atzucac.

"En llegir les *Memòries* de Casanova, perquè m'agraden molt els autors francesos del XVIII i XIX, i veure que va passar els darrers anys de la seva vida amb gent pobra i inculta, vaig pensar que podia confrontar la seva figura, de ben gran i a les portes de la mort, amb el mite de Dràcula, és a dir, confrontar el segle de les llums de Casanova, sensual, racionalista, festiu, amb el romanticisme malaltís, violent, esotèric,

d'*Història de la meva mort*.

de Dràcula: el món de la claror contra el de la foscor, tot i compartir el tema del plaer, del desig."

Al final, el productor romanès no va poder intervenir-hi: el projecte va coincidir amb l'inici de la crisi en aquell país, avançada a la gran crisi europea i mundial, però el director de Banyoles va mantenir la idea de rodar-hi la pel·lícula, si més no en part.

Finalment, es va filmar en un poble a prop de Transsilvània que mantenia l'arquitectura centreeuropea dels immigrants saxons. I els imprescindibles castells són francesos. Pertanyen a tres regions, el Loire, la Provença i el Llemosí, les tres regions que han contribuït a finançar la producció.

El protagonista de la pel·lícula és Casanova. Dràcula, interpretat per Eliseu Huertas –cap actor professional, com és regla de la casa–, intervé en el desenllaç, només.

"Quan Dràcula apareix, cap al final", diu Albert Serra, "la seva presència es fa notar amb un canvi radical d'atmosfera; va prenent el control sobre Casanova i sobre la pel·lícula."

Dràcula vampiritza Casanova, doncs? "Això mateix. I vampiritza tot el sistema de valors de Casanova."

Per tant, triomfa el mal? "Sí, la fascinació que exerceix el mal, quan s'afegeix al desig. És el mal més fascinant, el plaer en el mal. Dràcula és plaer i violència. És el mal incontrolable. Però sabem què desitgem? Som sincers? La pel·lícula tracta, finalment, de la hipocresia."

El poeta actor. Vicenç Altaió (Santa Perpètua de Mogoda, Vallès Oriental, 1954) va acceptar la proposta inesperada d'interpretar Casanova, però li va fer observar "que si no hagués format part de la generació que vam viure una revolta estètica que va donar fruits tan alts com la petició de Pasolini al poeta Evtuixenko de fer el paper de Jesús a l'*Evangeli segons Mateu*, no hauria pensat dir que sí".

Cap indicació, cap consell? "Que calia tenir en compte que a Romania hi a óssos i si mai te'n trobes un, has de treure't la roba, posar els braços en creu, fer-te gros, i si et ve al darrere mai no baixis les muntanyes de dret, sinó en ziga-zaga. I vaig recordar Miró, que escriu en línia recta, corba i en ziga-zaga, tots els moviments."

Sabia que havia de ser fang perquè el ceramista Serra li donés forma, i també sabia que havia de treballar a còpia de l'acció espontània, la *performance* i l'esdeveniment no previst. I que Serra tria els actors per l'antipsicologia. "Ho hem de donar tot a la pantalla sense gaires explicacions", diu. I que havia de treballa molt. "Va enregistrar 400 hores."

Per la seva banda personal, a més del físic, hi va aportar l'actitud pròpia d'un escriptor ja cansat de la indústria cultural i que ja vell, com Casanova, que feia d'espia a Venècia, observa i escriu.

Vicenç Altaió va haver llegir les *Memòries* de Casanova? "Vaig demanar a l'Albert Serra si havia de preparar el personatge històric i em va respondre que no. En canvi, vaig llegir no solament les *Memòries*, sinó molts dels assaigs diversos i enormes que s'han escrit sobre ell. En el rodatge, sempre que tornava a l'habitació, per bé que haguéssim gravat 16 hores i estigués rebentat, esgotat del tot, en llegia fragments per tal que em servissin de base i d'inspiració. I també llegia en aquell moment un llibre sobre Jordi Benito (Granollers, 1951-Barelona, 2008), l'artista de les *performances*. N'hi ha una que em va motivar molt com a actitud. L'explica Carles Hac Mor. En Benito dormia amb un porc i el mossegava."

Com que Albert Serra no volia un personatge literal, "jo tampoc no volia fer de pallasso, no volia fer caricatura". Té la fermesa, assegura, que els casanovians, que n'hi ha molts en el món, i erudits sabran trobar en aquest Casanova un anti-Casanova, però un Casanova molt autèntic i profund".

Un cop obligat a deixar l'Arts Santa Mònica i la gestió cultural pública, a banda de la seva participació en la promoció de la pel·lícula, el traficant d'idees Vicenç Altaió enfoca la seva vida "amb l'ull despert, amatent a algunes propostes que vinguin per tal d'aprofitar tot el pòsit de xarxes culturals que he anat construint durant tots aquests anys, i reactivar-lo de nou".

Al mateix temps, "com a cosa immediata, a l'octubre publicaré un llibre nou de la sèrie del tràfic, *Un traficant a les fronteres de l'art*. I aquests dies ja estic enllestint un llibre de poemes que portarà per títol *On habiten els llibres?*".

Un llibre unitari, com tots els seus? "Sí. Intento treballar amb llibres concebuts des de dalt. Fins i tot els de periodisme literari o d'assaig sempre tenen una concepció prèvia a l'aplec, per bé que practiquem aquesta escriptura contemporània de l'encàrrec, jo i uns altres."

Després de Locarno, Albert Serra presentarà la pel·lícula, com ha fet amb les anteriors, en una llista llarga de festivals: Toronto, Londres, São Paulo, Vancouver, Viena... El dia 12 de setembre la pel·lícula es presentarà al Centre Pompidou, de París, i el 23 d'octubre s'estrenarà comercialment a les sales franceses. Encara no té exhibidor, a casa nostra. "Com en temps de Franco, caldrà anar a Perpinyà per a veure-la", diu Albert Serra.

Lluís Bonada